

ЖОРНОКУЙ ЮРІЙ МИХАЙЛОВИЧ

доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, завідувач кафедри цивільного права та процесу Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID 0000-0001-9669-6062

ПОДРЕЗ-РЯПОЛОВА ІРИНА ВАЛЕРІЇВНА

кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID 0000-0002-8802-1441

УДК 347.471

DOI 10.37772/2518-1718-2022-1(37)-4

ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН У СФЕРІ ВЕНЧУРНОГО ІНВЕСТУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наукова робота присвячена дослідженню проблем, що виникають щодо визначення об'єкта правових зв'язків у сфері венчурного інвестування інноваційної діяльності. Проаналізовано два основні підходи до розуміння такого об'єкта – об'єкт права промислової власності та інноваційний продукт або технологію. Доведено відсутність аргументів на користь доцільності визнання об'єктом венчурного інвестування інноваційної діяльності інноваційного продукту, оскільки про нього можна говорити у контексті характеристики якісних складових виробленої продукції з урахуванням провадження в інноваційний процес нового об'єкта права промислової власності, отриманого в результаті проведення та отримання нових науково-технічних розробок, результат яких отримав об'єктивну форму (патент, свідоцтво тощо). Технологія також не може визнаватися об'єктом досліджуваних відносин, оскільки її тлумачення у законодавстві та доктрині є досить розмитим, чітко не дає відповіді на запитання про розуміння такого об'єкта, оскільки є переважно узагальнюючим поняттям, яке охоплює весь спектр відносин, що мають місце у ланцюгу інноваційного процесу.

Зроблено висновок, що заінтересованість суб'єктів інноваційної діяльності становлять позитивні результати від проведення науково-технічних та конструкторських розробок, результатом яких є створення об'єкту інтелектуальної творчої діяльності, втіленого у певну об'єктивну форму (патент, свідоцтво тощо). Відповідно об'єктом венчурного інвестування інноваційної діяльності є майнові права на втілений у матеріальний носій інтелектуальний продукт, який створено в результаті фундаментальних і прикладних наукових досліджень, результати якого мають практичну придатність, здебільшого промислову, і можуть бути використані для потреб суспільства.

Ключові слова: венчурне інвестування інноваційної діяльності, об'єкт, промислова власність, технологія, інноваційний продукт.

Постановка проблеми. Переведення економіки України на інноваційну модель розвитку однією з передумов має комерціалізацію результатів інтелектуальної діяльності. Це зумовлено тим, що об'єкти права інтелектуальної власності є основою інноваційного розвитку будь-якої держави, що визначає її економічну могутність та конкурентоспроможність її товарів та послуг на міжнародному ринку [1, с. 101]. Питання правової охорони об'єктів інтелектуальної власності віднесені до числа найважливі-

ших у сфері інноваційного підприємництва. Вони покликані забезпечити основу венчурного інвестування інноваційної діяльності і є необхідною умовою, без якої інноватор не захищений у конкурентному середовищі. Слід погодитися, що нині відсутня достатньо ефективна правова основа захисту прав інтелектуальної власності, функціонування венчурного капіталу як ринкового інституту; процедури створення окремих суб'єктів інноваційної діяльності безпідставно ускладнені [2, с. 125]. До того ж,

використання венчурного капіталу для інвестування інноваційної діяльності в Україні недостатньо розвинуто. Цьому не сприяє сучасний стан вітчизняного законодавства, яке не приділяє достатньої уваги венчурному підприємництву, його організаційним формам, джерел походження капіталу, державній підтримці тощо [3, с. 159].

Основою проведення венчурного інвестування інноваційної діяльності є творчий пошук можливості встановлення об'єктивної істини тих чи інших процесів і, по можливості, втілення їх у промислове виробництво. Юридичні особи в сфері венчурного підприємництва здійснюють наукову, науково-технічну та підприємницьку діяльність, перш за все направлену на створення об'єктів промислової власності [4, с. 184]. Тому, з використанням норм законодавства про інтелектуальну власність визначається, кому належить результат інтелектуальної творчої діяльності, втілений у певну об'єктивну форму (патент, свідоцтво тощо) [5, с. 28] (мова йде про немайнові та майнові права). Проте крім об'єктів права інтелектуальної власності (точніше права промислової власності) в науковій літературі часто акцентується увага на тому, що об'єктами венчурного інвестування інноваційної діяльності слід визнавати інноваційний продукт або технологію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний стан дослідження обраної проблематики свідчить про недосконалість чинного законодавства та недостатність правової доктрини у контексті визначення об'єктів правовідносин венчурного інвестування інноваційної діяльності. Доктринальні напрацювання вітчизняних та зарубіжних фахівців, таких як Ю. Є. Атаманова, К. М. Врублевська-Місюна, В. П. Кохан, О. Е. Сімсон, F. Pinkow, J. Iversen хоча й містять аналіз та аргументи на користь того чи іншого наукового підходу у контексті розуміння окресленого питання, але не дають однозначної відповіді на нього. Значний науковий доробок в розгляді питань підтримки розвитку стартапів бізнес-інкубаторами та венчурного фінансування стартапів становить робота О. В. Розгон [6].

Метою статті є з'ясування питання визначення об'єкту правовідносин венчурного інвестування інноваційної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Відповідь на питання про розуміння об'єкта венчурного інвестування інноваційної діяльності є одним із ключових взагалі у з'ясуванні сутності та правової природи відповідних правових зв'язків. Саме визначення та усвідомлення того, з приводу чого виникають правові відносини між учасниками (сторонами) інноваційних проектів, розробниками та реалізаторами стартапів тощо, становить значний інтерес, оскільки надасть можливість зрозуміти у чому полягає заці-

кавленість осіб вступати у ті чи інші відносини між собою у науково-технічній сфері.

На сьогодні пріоритет становить підхід, за яким об'єктами інноваційних відносин взагалі слід визнавати об'єкти права промислової власності. Виходячи з такого бачення та розуміючи венчурне інвестування як різновид інноваційної діяльності, можна було б дати ствердну відповідь і на питання про об'єкт таких правових зв'язків – об'єкти права промислової власності (з їх змістовною складовою – немайнові та майнові права). Проте наукова спільнота не має єдиного розуміння об'єкта правових зв'язків, пов'язаних з інвестуванням інноваційної діяльності. Крім об'єктів права промислової власності, об'єктом інвестування інноваційної діяльності пропонується визнавати інноваційний продукт або технологію.

Так, щодо першого підходу обстоюється думка про те, що особливістю інноваційного інвестування слід назвати те, що його основою є інноваційна складова, а базовим елементом останньої виступає специфічний об'єкт господарських правовідносин – інноваційний продукт. Окремі закордонні дослідники інноваційної сфери стверджують про створення саме інноваційного продукту в результаті реалізації стратегічної мети корпоративного венчурного капіталу як інструменту відкритих інновацій [7, с. 1–21].

Таким чином, за інноваційного інвестування, в основі якого лежить інноваційний продукт, який запускається у процес виробництва, де і з'являється інноваційна продукція, інвестор отримує певний набір базових інвестиційних прав. По-перше, цей об'єкт стає виробничим активом, по-друге, він запускається у виробництво, по-третє, інвестор набуває право брати участь у розподілі прибутку. Однак усі ці відносини реалізуються у різних правових режимах залежно від правових форм [8, с. 84, 93]. Як бачимо сам вказаний підхід містить у собі певні неузгодженості, оскільки зводиться до різновекторного спрямування відносин, спрямованих на отримання інноваційного продукту, що робить неможливим визнати його об'єктом інвестування інноваційної діяльності.

Якщо ж звернутися до положень чинного законодавства, то відповідно до ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» інноваційний продукт – результат науково-дослідної і (або) дослідно-конструкторської розробки. Розвиваючи положення вказаної норми, законодавець зазначає, що інноваційний продукт є результатом виконання інноваційного проекту і науково-дослідною і (або) дослідно-конструкторською розробкою нової технології (в т. ч. – інформаційної) чи продукції з виготовленням експериментального зразка чи дослідної партії і відповідає вимогам, передбаченим у ст. 14 вказаного Закону. І саме серед згаданих вимог зазначено, що

він (інноваційний продукт) є реалізацією (впровадженням) об'єкта інтелектуальної власності (винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральної мікросхеми, селекційного досягнення тощо), на які виробник продукту має державні охоронні документи (патенти, свідоцтва) чи одержані від власників цих об'єктів інтелектуальної власності ліцензії, або реалізацією (впровадженням) відкриттів. При цьому *використаний об'єкт інтелектуальної власності має бути визначальним для даного продукту*. Тобто мова йде про те, що інноваційний продукт є лише результатом виробничої діяльності (вторинним, похідним об'єктом), коли вже є об'єкт (об'єкт права інтелектуальної власності), на який отримано охоронний документ. Безпосередньо венчурне інвестування, як і основна частина інноваційної діяльності (загалом), пов'язані з проведення науково-технічних досліджень і розробок та відповіді на питання про можливість (неможливість) досягнення того чи іншого наукового результату. Створення інноваційного продукту є наступною стадією, після проведення науково-технічних досліджень та отримання позитивного результату, кінцевою метою якого є створення об'єкта інтелектуальної власності та отримання на нього охоронного документу.

Отже, навряд чи існують переконливі аргументи на користь доцільності визнання об'єктом венчурного інвестування інноваційної діяльності інноваційного продукту. Вважаємо, що про такий продукт можна говорити у контексті характеристики якісних складових виробленої продукції з урахуванням провадження в інноваційний процес нового об'єкта права промислової власності, отриманого в результаті проведення та отримання нових науково-технічних розробок, результат яких отримав об'єктивну форму (патент, свідоцтво тощо).

Розуміючи об'єктом досліджуваних відносин технологію, окремі фахівці зауважують, що нею треба розуміти цілісну, інтегративну систему елементів, що має відкритий характер, складається із сукупності виробничих методів і процесів, наукових знань і відомостей про послідовність окремих виробничих операцій, механізмів, устаткування, приладів, що функціонально поєднаних між собою внутрішніми матеріальними, енергетичними й інформаційними зв'язками і спрямованих на виробництво відповідного продукту чи надання певної послуги, що виступає в якості кінцевого результату його діяльності [9, с. 135–136]. Вважаємо, що наведене визначення є досить розмитим та чітко не дає відповіді на запитання про розуміння об'єкта досліджуваних правових зв'язків, оскільки є переважно узагальнюючим поняттям, яке охоплює весь спектр відносин, що мають місце у ланцюгу інноваційного процесу.

Слід звернути увагу, що у Законі України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» (ст. 1) наведено формулювання поняття «технологія», під яким розуміється *результат інтелектуальної діяльності*, сукупність систематизованих наукових знань, технічних, організаційних та інших рішень про перелік, строк, порядок і послідовність виконання операцій, процесу виробництва та/або реалізації і зберігання продукції, надання послуг. Таке визначення свідчить на користь того, що об'єктом венчурного інвестування інноваційної діяльності слід визнавати об'єкти права інтелектуальної власності (або права на них), що надасть можливість чіткого розуміння сутності відносин з розробки та впровадження у сфері національної економіки різних інноваційних товарів, послуг тощо. Підтвердженням нашої думки є позиція прихильників визнання об'єктом самої технології про те, що об'єкти права інтелектуальної власності є найважливішими та визначальними складовими елементами технології. Без їх наявності просто неможливо було б говорити про існування нових конкурентоздатних технологій. Оскільки в будь-якому випадку, створення певних винаходів, або навіть відкриттів, в умовах ринкової економіки буде направлена лише на одне – досягнення певного прибутку [9, с. 137]. Як наслідок, прийняття заходів до впровадження об'єкта інтелектуальної власності стає першим кроком на шляху здійснення інноваційної діяльності та формування інноваційного об'єкта в юридичному значенні [10, с. 78].

Слід повністю погодитися з думкою про те, що основними об'єктами інтелектуальної власності, що є вихідним матеріалом для інноваційної діяльності, виступають об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, ноу-хау). Саме вони становлять особливий інтерес для інноваційної діяльності, оскільки головним змістом останньої є діяльність з довготривалого і ризикового впровадження об'єкта творчої, інтелектуальної діяльності в певний об'єкт виробничої сфери, а також використання його з метою отримання прибутку і досягнення соціального ефекту. Характерною рисою перерахованих об'єктів виступає те, що вони – результати розумової діяльності людини, тобто вважаються продуктом її інтелектуальної діяльності. Неабияку роль у підвищенні конкурентоспроможності продукції, виготовленої із застосуванням інновацій, відіграють об'єкти інтелектуальної власності, що входять до їх складу як базовий елемент. Закріплення державою виключних прав інтелектуальної власності на результати творчої, розумової діяльності означає визнання державою монопольних прав на них за їх правоволодільцями через юридичну заборону їх несанкціонованого використання іншими

особами. Тому такі виключні права на центральний елемент інноваційних продуктів створюють передумову для монопольного володіння інноваційними продуктами й обмеження впровадження інновацій, що приводить до набуття законної та охоронюваної державою конкурентної переваги на відповідному ринку товарів (послуг) суб'єктами господарювання, які є праволодильцями або користувачами об'єктів інтелектуальної власності [11, с. 3–6]. Головна особливість об'єктів інтелектуальної власності на відміну, наприклад, від предметів речового права полягає у наданні їм з боку держави спеціальної охорони, яка має прояв у формі виключних прав. Відсутність гарантованої правової охорони означало б, що особи, які внесли певні кошти (інвестували) в розробку об'єктів інтелектуальної власності, не змогли б окупувати власні видатки і, як наслідок цього, не були б зацікавлені у такого роду діяльності (у т. ч. і венчурному підприємстві). Тому держава приймає на себе зобов'язання з гарантування охорони та захисту прав інтелектуальної власності, захисту від недобросовісної конкуренції у сфері інноваційної діяльності [12, с. 139].

Інтелектуальна власність, якою наділені об'єкти венчурного інвестування інноваційної діяльності, вимагає постійного внутрішнього контролю з метою своєчасної ідентифікації та забезпечення адекватного правового захисту. В Україні створено досить розвинену законодавчу базу щодо захисту прав інтелектуальної власності, яка узгоджується із загально-визнаними на міжнародному рівні підходами до забезпечення такого захисту [13, с. 157]. Безсумнівно є те, що прийняттям законів у сфері інтелектуальної власності було зроблено важливий крок у сторону створення системи правового забезпечення інвестування інноваційної діяльності в цілому. Той факт, що більшість з них відноситься безпосередньо до інноваційної сфери, свідчить про зростаючу увагу законодавчої влади до питань правового регулювання відносин між наукою і виробництвом.

Виходячи з вищевикладеного можна зробити висновки про те, що на стадіях дослідно-конструкторських та технологічних розробок об'єктами венчурного інвестування інноваційної діяльності будуть виступати нові або вдосконалені вироби, матеріали або технології. Тому, на перший погляд здається, що під об'єктом венчурного підприємництва необхідно розуміти втілений у матеріальній носій інтелектуальний продукт, який створено при фундаментальних і прикладних наукових дослідженнях, результати яких (в матеріальній або нематеріальній формі) можуть бути негайно використані для потреб суспільства через передачу на них майнових прав в будь-якій доцільній діяльності людей. Встановивши правову природу об'єкта венчурного інвестування

інноваційної діяльності можна зрозуміти, що вказане поняття у більшому ступені відображає його технічне розуміння. Це пояснюється тим, що з технічної точки зору саме об'єктом венчурного інвестування інноваційної діяльності є продукт, тобто об'єктивне вираження інтелектуальної діяльності. Натомість, з юридичної точки зору, що саме нас і цікавить, об'єктом виступають права. Тому необхідно звернути увагу на ту обставину, що саме зміст вказаного поняття відображає безпосередньо «новинка» (венчур), а формою вираження останньої виступають безпосередньо майнові права.

Висновки. В процесі творчої діяльності, створюються нові об'єкти права інтелектуальної власності, постійно розширюються і межі людських можливостей, підвищується інтелектуальний, технічний та промисловий потенціал, внаслідок чого виникають ті чи інші переваги в сфері підприємницької діяльності. Як і сама творчість, її результати стали предметом правового регулювання. Враховуючи визначену стратегію розвитку венчурного підприємництва саме до результатів такої діяльності має привертатися першочергова увага. Не даремно ж серед підстав виникнення цивільних прав та обов'язків, що передбачені ст. 11 ЦК України є створення винаходів та інших результатів інтелектуальної, творчої діяльності.

Метою діяльності суб'єктів венчурного інвестування інноваційної діяльності є створення об'єкту інтелектуальної, творчої діяльності, тобто створення об'єкту венчурного підприємництва, до якого відносяться винаходи, корисні моделі та інші нововведення, створення яких проводиться з певним ризиком. Такими ризиками, що мають місце при венчурному інвестуванні інноваційної діяльності є інвестиційні ризики (можливість виникнення непередбачуваних фінансових втрат) та інноваційні ризики. В свою чергу, необхідно звернути увагу на доцільність розглядати останні як можливість втрат, пов'язаних з інвестуванням у виробництво принципово нових товарів, послуг, розвитком нових технологій, які в силу власної новизни та якісних характеристик не отримають кінцевого споживача [14, с. 141]. Результатом діяльності суб'єктів венчурного інвестування інноваційної діяльності, з технічної точки зору, виступає інтелектуальний продукт, який можливо виділити як результат діяльності в галузі духовного виробництва, який необхідний для задоволення вимог (в матеріальній або нематеріальній формі) його споживачів.

Заінтересованість суб'єктів інноваційної діяльності становлять позитивні результати від проведення науково-технічних та конструкторських розробок, результатом яких є створення об'єкту інтелектуальної творчої діяльності, втіленого у певну об'єктивну форму (патент, свідоцтво тощо). Відповідно об'єктом

венчурного інвестування інноваційної діяльності є майнові права на втілений у матеріальний носій інтелектуальний продукт, який створено в результаті фундаментальних і прикладних наукових досліджень, результати якого мають практичну придатність, здебільшого промислової, і можуть бути використані для потреб суспільства в будь-якій доцільній діяльності людей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кохан В. П. До правових проблем реалізації результатів інтелектуальної власності як інновацій. *Правове забезпечення комерціалізації результатів досліджень і розробок*: матеріали наук.-практ. конф. (м. Харків, 22 трав. 2012) / редкол.: С. М. Прилипко, Ю. Є. Атаманова, Д. В. Задихайло. Харків : НДІ ПЗІР. 2012. С. 101–104.
2. Правове забезпечення ефективності інноваційного процесу в Україні : монографія/ за ред. С. В. Глібка, О. В. Розгон. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2021. 365 с.
3. Правове забезпечення Національної інноваційної системи у сучасних умовах: монографія / за ред. С. В. Глібка, О. В. Розгон. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2020. 360 с.
4. Учасники національної інноваційної системи: інституційно-функціональний аналіз в праві: монографія / за заг. ред. С. В. Глібка, Ю. В. Георгієвського. Харків: Право, 2018. 270 с.
5. Жорнокуй Ю. М. Правове регулювання венчурного підприємництва (цивільно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Нац. ун-т внутр. справ, 2003. 195 с.
6. Розгон О., Байдельдинова М. Порівняльний аналіз механізму підтримки розвитку стартапів бізнес-інкубаторами за законодавством Казахстану та України. *Економіка та право*. 2021. № 2 (61). С. 53–65. URL: <http://economiclaw.kiev.ua/index.php/economiclaw/article/view/1035>.
7. Pinkow F., Iversen J. Strategic Objectives of Corporate Venture Capital as a Tool for Open Innovation. *Journal of Open Innovation: technology, market and complexity*. 2020. № 6. Р. 1–21.
8. Врублевська-Місюна К. М. Правові форми інноваційного інвестування: монографія. Харків : Юрайт, 2017. 176 с.
9. Актуальні питання господарсько-правового забезпечення інноваційної політики держави: монографія / за заг. ред. канд. юрид. наук Задихайла Д. В. Харків : Видавець СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2006. 256 с.
10. Атаманова Ю. Є. Інноваційне право України: проблеми теорії та систематизації: монографія. Харків : СПД ФО Вапнярчук Н. М., 2005. 128 с.
11. Симсон О. Э. Правовая квалификация инновационной деятельности. *Підприємництво, господарство і право*. 2004. № 8. С. 3–6.
12. Шаповалова О. В. Роль держави у запровадженні інноваційних технологій у підприємницьку діяльність. *Правова наука та інноваційна діяльність в умовах євроінтеграційних процесів* : зб. матеріалів круглого столу (м. Харків, 8 черв. 2018 р.). Харків : Право, 2018. 166 с.
13. Теоретичні засади правового регулювання інвестування інноваційного розвитку в Україні : монографія за ред. Р. П. Бойчука. Х. : Право, 2014. 480 с.
14. Внукова Н. М., Глібка С. В. Сучасні економіко-правові ризик-орієнтовані засоби регулювання розвитку ринку фінансових послуг: монографія / за редакцією Н. М. Внукової, С. В. Глібка. Харків : НДІ ПЗІР НАПрН України, 2020. 304 с.

REFERENCES

1. Kokhan V. P. (2012). Do pravovykh problem realizatsii rezultativ intelektualnoi vlasnosti yak innovatsii. *Pravove zabezpechennia komertsializatsii rezultativ doslidzhen i rozrobok: materialy Mizhnarodnoyi naukovopraktychnoyi konferentsiyi* (pp. 101-104). Kharkiv: NDI PZIR [in Ukrainian].
2. Pravove zabezpechennia efektyvnosti innovatsiinoho protsesu v Ukraini : monohrafiia/ za red. S. V. Hlibka, O. V. Rozghon. Kharkiv: NDI prav. zabezp. innovats. rozvytku NAPrN Ukrainy, 2021. 365 s. [in Ukrainian]
3. Pravove zabezpechennia Natsionalnoi innovatsiinoyi systemy u suchasnykh umovakh: monohrafiia / za red. S. V. Hlibka, O. V. Rozghon. Kharkiv: NDI prav. zabezp. innovats. rozvytku NAPrN Ukrainy, 2020. 360 s. [in Ukrainian]
4. Uchasnyky natsionalnoi innovatsiinoyi systemy: instytutsiino-funktsionalnyi analiz v pravi: monohrafiia / za zah. red. S. V. Hlibka, Yu. V. Heorhiievskoho. Kharkiv: Pravo, 2018. 270 s. [in Ukrainian]
5. Zhornokui Yu. M. (2003). Pravove rehuliuвання venchurnoho pidpriemnytstva (tsyvilno-pravovyi aspekt). *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv [in Ukrainian].

6. Rozghon O., Baideldynova M. (2021) Porivnialnyi analiz mekhanizmu pidtrymky rozvytku startapiv biznes-inkubatoramy za zakonodavstvom Kazakhstanu ta Ukrainy. *Ekonomika ta pravo*. № 2 (61). S. 53–65. [in Ukrainian]
7. Pinkow F., Iversen J. Strategic Objectives of Corporate Venture Capital as a Tool for Open Innovation. *Journal of Open Innovation: technology, market and complexity*. 2020. № 6, 1–21 [in English]
8. Vrublevska-Misiuna K. M. (2017). *Pravovi formy innovatsiinoho investuvannia: monohrafiia*. Kharkiv : Yurait [in Ukrainian].
9. Aktualni pytannia hospodarsko-pravovoho zabezpechennia innovatsiinoi polityky derzhavy: monohrafiia / za zah. nauk. red. kand. yuryd. nauk Zadykhailo D. V. Kharkiv : Vydavets SPD FO Vapniarchuk N. M., 2006. 256 s. [in Ukrainian].
10. Atamanova Yu. Ye. (2005). *Innovatsiine pravo Ukrainy: problem teorii ta systematyzatsii: monohrafiia*. Kharkiv: SPD FO Vapniarchuk N. M. [in Ukrainian].
11. Simson O. E. (2004). Pravovaya kvalifikatsiya innovatsionnoy deyatelnosti. *Pidpriemnistvo. gospodarstvo i pravo*. № 8, 3–6 [in Russian].
12. Shapovalova O. V. Rol derzhavy u zaprovadzhenni innovatsiinykh tekhnolohii u pidpriemnytsku diialnist. *Pravova nauka ta innovatsiina diialnist v umovakh yevrointehratsiinykh protsesiv : zb. materialiv kruhloho stolu (m. Kharkiv, 8 cherv. 2018 r.)*. Kharkiv : Pravo, 2018. 166 s. [in Ukrainian]
13. *Teoretychni zasady pravovoho rehuliuвання investuvannia innovatsiinoho rozvytku v Ukraini : monohrafiia za red. R. P. Boichuka*. Kh. : Pravo, 2014. 480 s. [in Ukrainian]
14. Vnukova N. M., Hlibko S. V. (2020). *Suchasni ekonomiko-pravovi ryzyk-orientovani zasoby rehuliyuvannya rozvytku rynku finansovykh posluh*. Vnukova N. M., Hlibko S. V. (Ed.). Kharkiv: NDI PZIR NAPrN Ukrayiny [in Ukrainian].

ZHORNOKUI YURII

Doctor in Law, Professor, Leading Researcher of Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of the NALS of Ukraine, Head of Civil Law and Procedure Department of Kharkiv National University of Internal Affairs

PODREZ-RIAPOLOVA IRYNA

PhD, Senior Researcher of Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovate Development of NALS of Ukraine

OBJECT OF LEGAL RELATIONS IN THE FIELD OF VENTURE INVESTMENT INTO INNOVATION ACTIVITY

Problem setting. The basis of carrying out venture investment into innovation activity is a creative search for opportunities to establish the objective truth of certain processes and, if possible, their implementation into industrial production. Therefore, one can determine by using legislative norms on intellectual property the persons who own the result of intellectual creative activity, embodied into a certain objective form (a patent, a certificate, etc.). However, it is often emphasized, except the objects of industrial property rights, that the objects of venture investment into innovation activity are innovative products or technologies.

Analysis of recent researches and publications. The modern research situation of the selected issues indicates the imperfection of the current legislation and the lack of legal doctrine in the context of determining the objects of legal relations of venture investment into innovation activity. Doctrinal developments of domestic and foreign experts, such as Yu. Ye. Atamanov, K. M. Vrublevska-Misiuna, V. P. Kokhan, O. E. Simson, F. Pinkow, J. Iversen, although contain analysis and arguments in favor of a certain scientific approach in the context of understanding the outlined issue, but do not give an unambiguous answer. Significant scientific achievements in considering the development of startups by business incubators and venture financing of startups is the work of O.V. Rozghon.

Target of research. The objective of the article is to clarify the issue of determining the object of venture investment into innovation activity.

Article's main body. The author of the research argues against the recognition of innovative products and technologies as the object of venture investment into innovation activity, because: 1) innovative product is only the result of production

activities (secondary, derivative object), when there is already the object (the object of intellectual property law) having the security document; such a product can be discussed in the context of the characteristics of quality components of the products, taking into account the implementation of a new object of industrial property rights into the innovation process; 2) the concept of technology as an object contained in the legislation of Ukraine and legal doctrine is rather vague and does not clearly answer the question on understanding the object of researched legal relations, since it is mostly a generalizing concept that covers the entire range of relations taking place in the chain of the innovation process.

Conclusions and prospects for the development. The purpose of the activity of the objects of venture investment into innovation activity is to create an object of intellectual, creative activity, i.e. the creation of venture entrepreneurship object, which includes inventions, utility models and other innovations, the creation of which are carried out with a certain risk.

The interest of the subjects of innovation activity is the positive results of scientific and technical, engineering developments, the result of which is the creation of an object of intellectual creative activity embodied in a certain objective form (a patent, a certificate, etc.). Accordingly, the object of venture investment into innovation activity is property rights to the intellectual product embodied into the material carrier, which is created as a result of basic and applied scientific research, the results of which have practical applicability, mostly industrial one.

Keywords: venture investment into innovation activity, object, industrial property, technology, innovative product.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Жорнокуй Ю. М., Подрез-Ряполова І. В. Об'єкт правовідносин у сфері венчурного інвестування інноваційної діяльності. *Право та інновації*. 2022. № 1 (37). С. 31–37.